

REPRODUCERE

din revista Festival din 12 iunie 1973

VITRALIU - VITRALIU

Teatrul pentru copii " Ion Creangă " a prezentat în cea de a treia zi a Festivalului - Dansați cu Salamandra - comedie în trei acte și zece etaje de Stefan Iureș + o admirabilă echipă de actori dornici de a vitaliza personajele dramaturgului + scenografia spectaculoasă / și care și-a adus un important merit la susținerea piesei ! / realizată de arh. Vladimir Popov și Diana Ioan Popov + meritul tinerei și entuziastei regizoare Magda Bordeianu + ilustrația sonoră.

Fără toate aceste " plusuri " spectacolul cu piesa " Dansați cu Salamandra " ar fi fost lipsit de tinerețea, pe care Festivalul și-a ales-o drept motto și pe care o reclamă prin atmosfera generală !

Aflăm de la directorul Teatrului pentru copii " Ion Creangă ", că Dansați cu Salamandra "pentru a intra în circuitul normal de reprezentări, va fi supusă unui nou șir de repetiții.

Să sperăm că și autorul va contribui substanțial la retușarea unor scene.

x

Copiii - spectatorii - și-au găsit reprezentarea ideală /pînă la data cînd scriem aceste rînduri / în Scufița cu trei iezi - Alecu Popovici.

Au rîs, au aplaudat, și-au sărutat dramaturgul și interpreții, au devastat stocul de afișe al Teatrului Creangă, au năvălit pe scenă să ceară autografe Danielei Anencov.

Entuziasmul micilor spectatori a consfințit calitatea reprezentării.

Ileana COLOMIET

• DANSAȚI CU SALAMANDRA

de Ștefan Iureș

• CIMILITURI

Teatrul „Ion Creangă“ se grăbește. E un fapt evident pentru noi toți că Teatrul pentru copii a început de la o vreme să-și privească altfel comandamentele, ținând către o grabnică improspătare. Sintem martorii bucușorii ai acestei schimbări care înseamnă în primul rând alt ritm de lucru, mai multe premiere românești, un colectiv mai priment și, firește, spectacole mult mai plăcute și mai convingătoare. Dacă lucrurile vor merge așa și pe mai departe, nu mai rămâne mult până când teatrul celor mici se va apropia, cum se zice, de parametrii proiectați. În sprijinul celor mai sus zise, vine recenta premieră *Dansați cu Salamandra*. Ștefan Iureș, poetul, dramaturgul, publicistul, iubește copiii și-i cunoaște, le închină cu talent și stăruință pagini frumoase. Iată-l pe afișul acestui teatru, acolo unde s-ar fi convenit de mult să fie, cu o piesă despre copilărie, surprinzătoare prin nouitatea ei, deși nouitatea stă, ca să zic așa, sub nasul nostru.

Literatura vîrstelor copilăriei, a explorat în timp, la noi și aiurea, teritorii foarte larg cuprinzătoare, preocupată fiind cel mai adesea de natura atât de greu palpabilă și atât de rapid schimbătoare a psihologiei celor mici, sau de raporturile, încă secrete nouă, ale copiilor cu cei mari, nu din unghiul de vedere îngimfat și sigur pe sine al celor mari, ci din unghiul tainic și tănuț al celor mici, unghi de vedere nu o dată ascuțit și plin de maliție.

Dar s-a ivit o realitate nouă, odată cu marile prefaceri din viața noastră, realitatea marilor aglomerări umane, realitatea existenței cotidiene pe verticala blocurilor. Această realitate implică un aspect care nu-i scapă lui Ștefan Iureș: ce presupune existența într-o vecinătate absolut imediată a altor oameni mari, dar și a copiilor lor? Ce colectivitate se încheagă, sub ce raporturi noi? Ce se petrece neștiut, nebănuț, sub ochii părinților, cu acești copii în zilele și serile lor de vacanță? Iată un teren de investigație fascinant prin ineditul relațiilor care prind viață. Nu are prea mare importanță cum evoluează întâmplările de-a lungul celor trei acte și... zece etaje ale piesei *Dansați cu Salamandra*. Întâmplările pot fi spectaculoase în sine, pot amuza sau pot stîrni mînia (nejustificată) dar pot fi golite de semnificație. De data aceasta spre meritul autorului, se cuvine subliniat faptul că lanțul de fapte, de la micile șotii ale Incorigibilului pînă la amplele acțiuni „de recuperare“ organizate de fermecătoarea Salamandră, au înțelesuri adînci și emoționante. Copiii aceștia care evoluează sub ochii noștri, abia au cincisprezece ani, dar pășesc spre maturizare cu o repeziciune amețitoare. Inolinați nu o dată să-i vedem superficiali, gălăgioși, instabili, dezordonăți, și descoperim, surprinși, în descrierea absolut veridică a lui Ștefan Iureș, buni, generoși, altruști, sensibili, visători și inteligenți. Izolarea, însingurarea le repugnă, au un dezvoltat simț al colectivității, recunosc cu bucurie și senini un conducător în cel mai bun dintre ei, și-l urmează pe drumul unor fapte care încetează să însemne doar joacă de vacanță și care devin acțiuni colective pentru salubritatea existenței lor spirituale. Piesa curge firesc, ocolind cu dibăcie didacticismul, și nu o dată olocotitoare existență a copiilor se domolește, lăsînd loc unor spații de liniște înfiorată de cald lirism.

Tînăra regizoare Magda Bordeianu a înțeles perfect nu numai semnificațiile piesei ci și spiritul ei. Spectacolul se desfășoară cu vioiciune și ritm în cadrul scenografic plin de sugestie care face, din puține elemente, trimiteri la situarea pe verticală a planurilor de acțiune, cu multe scări, încăperi despuiate de pereți, terase. (Autori: arh. Vladimir Popov și Diana Ioan Popov). Autoarea spectacolului a utilizat cu pricepere acest iscusit decor, creînd o atmosferă de fervoare, de freamăt juvenil, proprie parterului și înalțelor terase, o atmosferă generată de fapt de fragedele existențe care populează piesa. Personajele prind lesne viață și datorită interpreților, în majoritatea lor (și spre surpriza noastră) foarte tineri. Autoritară cu grație și blîndețe, cuceritoare prin simplitate și umor, a fost Andra Teodorescu, interpreta Salamandrei. Sensibili, emoționați și înduioșători au fost Anca Zamfirescu și Vasile Menzel, interpreții celor doi care pentru înția oară sint cum prietenia lor face loc dragostei. Două gemene care nu prea vor să semene au interpretat cu haz și cu farmec Alexandrina Halic și Genoveva Preda. Alte chipuri de copii, chipuri mai timide sau mai exuberante, pe fondul unei fermecătoare sincerități au creionat mai întîi Lucian Muscurel și Mireea Mușatescu, mai în planul al doilea Paula Sorescu și Mugur Arvunescu. Nesuferitul încorigibil, băiat bun în fond, a fost interpretat cu mijloace voit lipsite de ostentație de Dumitru Anghel. Un posac și îndărătnic domn zis Veto a realizat Marius Rolea, iar Jean Godeanu, Mihai Constantinescu, Ion Enache, Natalia Arsene, Neofita Pătrașcu, și Pompilia Vasiliu au realizări corecte, bune, integrîndu-se cu discreție ansamblului care, firește, este dominat de cei tineri. E un spectacol frumos, un spectacol tonic, un spectacol grațios totodată și sensibil, un spectacol bun prin sine însuși, dar mai ales încurajator pentru tendințele și perspectivele Teatrului „Creangă“.

„Cimilituri“ nu e un spectacol propriu-zis, e mai mult o improvizație, un joc închipuind o șezătoare la care se spun ghicitori. E o invitație pe care actorii teatrului o adresează direct copiilor și pe care copiii o acceptă cu bucurie intrînd fără sfială în joc. Se spun ghicitori, mai chinuit, mai contrafăcut de către actori, cu o fermecătoare spontaneitate de către copii, dar într-o dispută a istețimii care desființează rapid rampa, și dezvăluie cît de neașteptate și diverse pot fi căile de apropiere a micilor spectatori. E o manifestare zglobie care se consumă vreme de o oră și pe care regizorul N. Al. Toscani promite s-o îmbogățească și s-o primenească în continuare, un inspirat prilej de familiarizare a copiilor cu creația populară. Și uite așa, între două spectacole, sau între două lecții, pe scena teatrului, dar și în școli, stabilind un dialog voios, ghiduș, plin de surprize, actorii și copiii cimilesc.

Virgil Munteanu

A treia ediție a Festivalului spectacolelor de teatru pentru tineret și copii—Piatra Neamț 1973

Andra Ieodorescu în „Dansați cu Salamandra”.

vitraliu

Teatrul pentru copii „Ion Creangă” a prezentat cea de a treia zi a Festivalului — Dansați cu Salamandra — comedie în trei acte și zece tablouri de Ștefan Iureș + admirabilă echipă de actori din cadrul Teatrului Național — nici de a vitaliza personalitatea dramaturgului + scenograful spectaculoasă (și care și-a adus un important merit la susținerea piesei!) realizată de Vladimirovici Vladimir Popov și Diana Iana Popov + meritul tinerei entuziaste regizoare Maria Bordeianu + ilustrația sonoră

■ Fără toate aceste „plusuri” spectacolul cu piesa „Dansați cu salamandra” ar fi fost lipsit de tinerețea, pe care Festivalul și-a ales-o drept motto și care o reclamă prin atmosferă generală! ■ Aflăm de la directorul Teatrului pentru copii „Ion Creangă”, că Dansați cu Salamandra, pentru a intra în circuitul normal de reprezentări, va fi supusă unui nou ciclu de repetiții. ■ Să sperăm că autorul va contribui substanțial la reușirea unor spectacole

■ Copiii — spectatori — și-au găsit reprezentarea ideală (până la data în care scriem aceste rânduri) în Spectacolul de Teatru pentru copii — fița cu trei iezi — Alecu Popovici. ■ Au rîs, au aplaudat și-au sărutat dramaturgul și-au sărutat dramaturgul interpretii, au devastat stocul de afise al Teatrului Creangă,

■ năvălit pe scenă să ceară au grafe Daniciei Anencov. ■ Fără entuziasmul micilor spectatori constințit calitatea reprezentării

■ Copiii ascultă cu plăcere basmele vechi cîntate în saloanele moderne și... mîințele și... mîințele triste bomboane, cînd se țin zertății despre Terra, stele și Lună. ■

Ileana COLOMIETI

spectacolele săptămîinii

„Dansați cu Salamandra“

(Teatrul „Ion Creangă“)

ȘTEFAN Iureș, „poet al clanului și al tinereții“ (vezi Marian Popa „Dicționarul literaturii române contemporane“) pornește la scrierea piesei sale de debut avînd în față promisiunea fermă și „albastră“ (cea mai poetică culoare de la Maeterlinck incoace) a nemalpomenitei înfîlniri: adolescența noastră cea de toate zilele. Ne aflăm, așadar, în fața unei „comedii în 3 acte și 10 etaje“, ceea ce înseamnă că imperativul „Dansați cu Salamandra“ e o invitație la fantezie, umor, dăruire și spirit de colectivitate. Pentru că veselele aventuri ale celor mai tineri locatari (cam 13—15 ani, spune autorul) dintr-un cartier de blocuri cu mult mai tînăr, își au, ca orice bună povestire a adulților despre copii, simburile necesar educativ, pe nesimțite acceptat.

Cum se realizează însă pe scenă toate aceste lucruri bune și frumoase? Fascinați de spiritul și autoritatea Salamandrei, efervescența poreclă a unei fete nu mai puțin efervescente, copiii, plini de entuziasm și voie bună, pun la cale câteva isprăvi de elevi bine crescuți. Și, cu toate că

recunoaștem printre simpatici eroi ai piesei figuri consacrate în literatura genului, pariul autorului cu originalitatea nu e încă pierdut. Căci piesa insistă să descoperim la neastîmpărații săi protagoniști capacitatea de dăruire, de generozitate, de poezie. Finalul ei ne oferă chiar o solidaritate întru lirism a eroilor pozitivi, materializată prin preferința comună pentru culoarea albastră. Imaginația lor îmbrățișează întreg pămîntul și bucuria de a trăi aici și acum pare să contamineze, prin spațiile interstelare, universul. Dar există unele deficiențe de construcție a piesei și „decolarea“ așteptată nu se mai poate produce. Le-aș denumi aici: liniaritatea, declarativul stărilor excepționale pe care sînt chemați să le trăiască orice eroi dramatici. Mutațiile interioare, exteriorizate prin gesturi teatrale, nu se fac prin acumulări afective sau intelectuale credibile, ci pe baza unor rezoluții stabilite atotputernic de autor. Altfel cum am putea explica hotărârile bruste ale unor personaje ca Doamna Cameniță, Jean Godeanu sau nea Zalcu? Și nu întimplător dau doar exemple ale unor personaje adulte, pentru că adolescenții piesei, ca eroi dramatici — sînt de fapt imuabili. Pe de altă parte, piesa însăși, cu structura ei specială, de tip „faguri“, cere o legătură dinamică a momentelor prezentate, o ordonare precisă în jurul motivului central, aici cel al Salamandrei. Dar secvențele rămîn statice — adică fără noi descoperiri privind personajele, relațiile dintre ele —, încremenite în schema gene-

rală prezentată de la bun început. Iată doar cîteva motive ce explică în bună măsură monotonia și artificialul ce riscă să invadeze o mare parte din cele zece etaje ale comediei.

Spectacolul regizat de Magda Bordeianu pe scena Teatrului „Ion Creangă“ încearcă să dinamiteze pe undeva aceste date ale startului impuse de condiția textului. De aceea ritmul e alert, scenele sînt „cravașate“, dacă nu expediate grăbit, sacrificîndu-se uneori coerența dramatică (ca, de pildă, momentul „de ce cumpără oamenii flori?“) fantezia sa se dezlănțuie pe verticala concretă a unei îndrăznețe construcții metalice (arh. Vl. Popov și Diana Ioan Popov).

Surprinzînd însă, pentru siguranța profesională recunoscută a regizoarei, unele stridențe sau simple facilități scenice (vezi lămpile care clipeesc poetic și albăstrui, carnavalul de un gust indolelnic, desigur cu concursul pictorului de costume).

Se cuvine să mai amintim în tchelerie, în acest bilanț ce poate părea deconcertant, dar care s-a străduit să fie cît mai exact, dăruirea echipei actorești din care desprindem numele lui Lucian Muscurel, de un farmec și o candoare aparte, Alexandra Halic, Mircea Mușatescu, Andra Teodorescu și Vasile Mentzel, acesta din urmă totodată talentatul autor al antrenamentului cîntec al Salamandrei.

Mirela Nedelcu

Contemporanul

Săptămînal
AL CONSILIULUI CULTURII
ȘI EDUCAȚIEI SOCIALISTE

Vineri 13 Iulie 1973

Teatrul „Ion Creangă”: „Dansați cu Salamandra” de Ștefan Iureș

După o perioadă destul de lungă de căutare, de incertitudini și chiar de eșecuri, Teatrul Creangă pare a-și fi găsit, cu această stagiune, o orientare repertorială și stilistică mai adecvată. Această impresie este confirmată și de ultima premieră a teatrului, *Dansați cu Salamandra* — aparținând poetului și publicistului Ștefan Iureș. Inspirată din actualitate, din condițiile vieții moderne în care marile aglomerații urbane impun încadrarea într-o colectivitate, piesa își propune să analizeze relațiile create între familiile care locuiesc în același bloc și, în primul rând între copiii lor, care trăiesc și învață împreună, au preocupări, tristeți și bucurii comune. Ei formează infailibilă agenție de știri a blocului, alcătuiesc rețeaua vie care unește destinele tuturor, topind într-o substanță comună personalități și existențe diferite. Grupul acesta năzdrăvan condus cu grație dar și cu multă autoritate de Salamandra, adolescentă inteligentă și sensibilă, este într-o continuă acțiune, intervine în viața tuturor, ajutând sau sancționând cu aceeași energie; ei reușesc să fie utili tocmai datorită unei candidi indiscreții, pentru că ignoră cu seninătate dificultățile sau aspectul intim, personal al unor probleme de viață.

Dramaturgul se apropie cu dragoste și înțelegere de această lume a copilăriei care devine adolescență, aureolată de frumusețe morală, de sinceritatea gândului și a sentimentelor. Introspecția psihologică este întreprinsă cu discreție, pe un ton cald, apropiat, care știe să nu devieze în didacticism. Tipurile înfățișate pe scenă le cunoaștem din viață, poznele lor, mereu noi dar mereu aceleași, le știm, deosebit este unghiul de vedere din care sunt privite, analizate. Descifrate mai atent, farsele supărătoare ale încorigibilului reflectă dorința, naiv concretizată, de a se evidenta, conflictul permanent și inversunat dintre cele două surori gemene înseamnă dorința flectărea de a-și contura o per-

sonalitate, mania copiilor de a da porecle, usturătoare adesea, este expresia fanteziei și a spiritului de observație. Anareni, copiii sînt foarte diferiți între ei, dar descoperim la toți multă generozitate, aceeași puritate și același profund simț al dreptății. Piesa ne demonstrează că pereții unui bloc există doar pentru cei mari, pentru părinții dornici de un strop de liniște, de un colț numai al lor: copiii nu acceptă izolarea, ei s-au adaptat perfect vieții în colectiv și se simt într-adevăr „acasă” acolo unde pot aduna cu toții — pe terase, pe paliere sau în curte. În aceste spații comune, ale tuturor și ale nimănui, decît ale copiilor care le-au luat în stăpînire, se petrece acțiunea piesei lui Ștefan Iureș. Aceasta se traduce scenic (foarte inspirat decorul semnat de arh. Vladimir Popov și Diana Ioan Popov) printr-o structură metalică avînd cîteva platforme situate la diferite înălțimi, spații de joacă ce figurează, pe rînd, o terasă, un apartament sau un palier al scării.

Spesacolul Magdei Bordenanu se impune prin ritmul foarte viu, prin inventivitate și siguranța construcției: formula aleasă e aceea de joc continuu, tonic, amuzant, în care problemele grave sînt abordate cu binevenită discreție, integrîndu-se tonului general. Este un spectacol încheiat, cu o structură armonioasă, scenele lirice constituind un liant, un element de echilibru în desfășurarea foarte ritmată a acțiunii.

Răspunzînd unei cerințe a textului, regizoarea și actorii au realizat un joc colectiv, de echipă, în care toate personajele au o importanță egală. În rolul Salamandrei, Andra Teodorescu conturează un portret scenic nuanțat, colorat cu grație și prospețime. Personajul poreclit „micul mare fraier” este înzestrat în interpretarea lui Lucian Muscurel cu candoare, cu o căldură și o vibrație poetică de factură specială. Am recunoscut și aici farmecul deosebit, umorul și inteligența scenică a Alexandrinei Halic. Cuvinte de apreciere se

cuvin și celorlalți interpreți ai grupului de copii: Anca Zamfirescu, Vasile Mentzel, Mircea Mușatescu, Genoveva Pređa, Paula Sorescu și Mugur Arvunescu. Mai șterse, mai puțin individualizate, personajele mătute, interpretate de Neofita Pătrașcu, Natalia Arșenle, Marius Rolea, Mihai Constantinescu, Pompilia Vasîu, Ion Enache, Ion Petraru.

Cristina Constantin

„România liberă”

24 iulie

1973

Lecturi

(in)fidele

A reciti piesa, scenic, cu autoru

La Teatrul „Ion Creangă”, tinăra regizor Magda Hordeianu repetă piesa lui Ștefan Iureș „DANSĂȚI CU SALAMANDRA”. O piesă despre și pentru adolescenți, mai exact, despre un grup de băieți și fete de 14-16 ani, locuitorii aceluiași bloc, care, sub îndrumarea înimoasei Salamandra, încearcă, reușind adeseori, să institue armonia între părinți și copii, între locatarii copii și mături, conduși de comandamentele eticii socialiste.

— Firește, fără scorțoase didacticisme. Ștefan Iureș a scris o piesă de actualitate, poate prima adresată virstei fragede. Ideea m-a cucerit, ca și piesa. Pentru că vorbește despre preocupări reale, de fiecare zi, izbutind să transmită, captivant, esența, un mesaj educativ convingător.

— O asemenea declarație presupune, deci, o lectură fidelă, în spectacol, a textului...

— Nu chiar. Tocmai fiindcă doresc, cu întreaga echipă de interpreți, să valorific textul pe scenă cât mai sugestiv, pentru a realiza un dialog viu cu foarte tinerii spectatori, am recitat textul cu ochiul regizorului. Un „ochi”, poate încomod pentru dramaturg, căci vede lungimi, pretinde condensări și restructurări de scene. În ceea ce mă privește, am „recitat” piesa în colaborare cu autorul. Sper că în spiritul și în sprijinul ideilor textului și, mai ales, în spiritul unei reprezentări care să nu lase indiferenți spectatorii. Dimpotrivă, să-i facă aliați la acțiunile Salamandrei și ale prietenilor ei.

E. Comarnescu

INFORMAȚIA BUCUREȘTIULUI

Vineri 11
mai 1973

Ieri dimineața, în cadrul Săptămânii Teatrului „Ion Creangă”, a avut loc o repetiție cu public a piesei „Dansați cu Salamandra”.

Flacăra

18-VII-1973

Andra Teodorescu, Vasile Menzel și Lucian Muscurel.

dansați cu salamandra

Într-un număr din lunile trecute al ziarului «România liberă», printr-un anunț la Mica publicitate, locatarii unui bloc își fel-

citau o vecină de apartament cu ocazia zilei de naștere. Faptul, fără îndoială, nu a fost cunoscut de dramaturgul Ștefan Iureș și,

la fel de sigur (premiera nu avusese încă loc), nici locatarii acelui bloc nu văzuseră piesa. Căci în *Dansați cu Salamandra* este vorba tocmai despre un asemenea fel de relații între oameni.

Aici constă și originalitatea piesei — structurată pe o idee nobilă: necesitatea oamenilor adunați în locuințele unui bloc de a comunica, necesitate pe care o descoperă și o impun copiii — dar și slăbiciunea ei, lipsa unui conflict unitar, și, mai ales, prea puținul și relativul umor cu care sînt caracterizate personajele.

Totuși, spectacolul cu această piesă are ritm și vioiciune tinerească. Iar acest lucru se datorează, în bună parte, realizatorilor scenici, care au știut să valorifice pe deplin calitățile textului. În decorul rafinat, plastic și spectaculos, sintetizînd ca o bună sculptură modernă specificul vertical al arhitecturii zilelor noastre (realizatori: arhitect Vladimir Popov și Diana Ioan Popov), tinăra regi-zoare Magda Bordeianu conduce cu vervă și spontaneitate trupa Teatrului «Ion Creangă», creînd necesara senzație de unitate. Își definesc personalitatea scenică, prin intermediul personajelor — Lucian Muscurel, Vasile Menzel, Mircea Mușatescu, Marius Rolea, Ion Petratu, Dumitru Anghel, Sensibilă, Andra Teodorescu. Notăm firescul Paulei Sorescu și siguranța Nataliei Arsene. În nota lor obișnuită, Alexandrina Halić, Geneveva Preoa și Anca Zamfirescu. Prezențe agreabile, corecte — Neofita Pătrașcu, Pompilia Vasiliu. În ușoară discordanță cu restul echipei, Mugur Arvunescu prin lipsa de convingere cu care își rostește partitura și Mihai Constantinescu, a cărui dicție face dificilă audierea textului.

Rodica POP